

16 Noiembrie 2006, nr. 92

RAPORT DE EXPERTIZĂ

la proiectul Legii pentru completarea art. 111 din Codul muncii

(înregistrat în Parlament cu numărul 4134 din 26 Octombrie 2006)

În temeiul Concepției de cooperare dintre Parlament și societatea civilă, aprobată prin Hotărîrea Parlamentului nr.373-XVI din 29 decembrie 2005, Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției prezintă raportul de expertiză a coruptibilității proiectului Legii pentru completarea art. 111 din Codul muncii.

Evaluarea generală

- 1. Autor al inițiativei legislative** este Guvernul RM, autor nemijlocit - Ministerul Economiei , ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 44 din Regulamentul Parlamentului.
- 2. Categoria actului legislativ** propus este lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-11, 27, 35 și 39 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.
- 3. Scopul promovării proiectului.** Propunerile de modificare a legislației muncii în redacția propusă de autorul proiectului sînt oportune și conforme relațiilor actuale. Într-adevăr, după cum susține autorul proiectului în notă informativă, modificarea prevăzută în proiectul de lege tinde spre armonizarea legislației în vigoare cu cerințele Constituției și însăși a Codului muncii, care stipulează regimul de exercițiu al dreptului persoanei la un repaus săptămînal. Respectarea dreptului la un repaus săptămînal și stabilirea regimului juridic al acestuia este o manifestare a garantării dreptului fundamental la muncă declarat de art.43 din Constituție.

Fundamentarea proiectului

- 4. Nota informativă** a proiectului de act legislativ supus expertizei este plasată pe site-ul Parlamentului. Considerăm că în acest fel Parlamentul respectă principiul transparenței procesului legislativ și principiile de cooperare cu societatea civilă.
- 5. Respectarea termenului de cooperare cu societatea civilă**
- 6. Suficiența argumentării.** Considerăm argumentarea conținută în proiect drept suficientă.
- 7. Compatibilitatea cu legislația comunitară și alte standarde internaționale.** Potrivit lit. c) a articolului 20 al Legii 780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să includă referințe la reglementările corespondente ale legislației comunitare și nivelul compatibilității proiectului de act legislativ cu reglementările în cauză.
- 8. Fundamentarea economico-financiară.** Potrivit lit. d) a art.20 din Legea 780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să conțină informații privind „fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură”. Potrivit art.47 alin.(6) din Regulamentul Parlamentului, În cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare, materiale și de altă natură, se anexează fundamentarea economico-financiară.

Evaluarea de fond a coruptibilității

9. Stabilirea și promovarea unor interese/beneficii. Din textul proiectului nu rezultă stabilirea și promovarea expresă a unor interese/beneficii de grup sau individuale, necorelate/contrare interesului public general.

10. Prejudicii aduse prin aplicarea actului. Din textul proiectului și aplicarea ulterioară a acestuia nu rezultă expres prejudicierea intereselor (drepturilor, libertăților) anumitor categorii de persoane sau prejudicierea interesului public.

11. Compatibilitatea proiectului cu prevederile legislației naționale. Considerăm că autorul proiectului a omis din vedere un aspect principial care, în final, poate genera un conflict de norme în cazul admiterii proiectului și adoptării acestuia în redacția propusă. Astfel, tot art.111 alin.(5) al Codului muncii stabilește dreptul Guvernului, în anumite condiții, să decidă asupra transferului unei zile lucrătoare sau a zilei de repaus pe o altă zi din săptămână. Actualmente această prevedere din Codul muncii are practic același efect juridic ca și cel urmărit de autorul proiectului legii prin introducerea unui nou alineat. În raport cu modificarea propusă de autorul proiectului, prevederea actuală, și anume art.111 alin.(5) din Codul muncii, oferă Guvernului o atribuție extensivă de transfer a zilelor de odihnă printr-o decizie unilaterală, condiționată doar de principiul "utilizării optime a zilelor de repaus în zilele lucrătoare". Această normă în comparație cu propunerea autorului legii devine potențial coruptibilă, dacă va fi în vigoare paralel cu norma indicată în proiectul de lege de modificare.

12. Formularea lingvistică a prevederilor proiectului. Formulările conținute în proiect sînt suficient de clare și concise, exprimările întrunind rigorile tehnicii legislative, ale limbajului juridic, respectă regulile de ortografie și punctuație.

13. Reglementarea activității autorităților publice. Proiectul nu stabilește atribuții ale autorităților publice, nici proceduri administrative noi sau alte chestiuni vizînd activitatea acestora.

14. Analiza detaliată a prevederilor potențial coruptibile.

	Articol	Text	Obiecția	Elemente de coruptibilitate și alte riscuri	Recomandarea
1	Articol unic	Articolul 111 din Codul muncii al Republicii Moldova nr.154-XV din 28 martie 2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr.159-162, art.648), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatul (6), cu următorul cuprins: "(6) Dacă ziua de sărbătoare nelucrătoare coincide cu ziua de repaus săptămînal, ultima se transferă în ziua lucrătoare imediat următoare, cu excepția zilelor de sărbătoare de Paște (alin.(1) lit.d) din prezentul articol)".	Prin conținutul normei de modificare se include în textul Codului muncii o prevedere expresă cu aplicabilitate specială. În schimb, norma actuală din art.111 alin.(5), în cazul adoptării modificărilor, devine o normă de excepție, care ar permite Guvernului să adopte o decizie care poate fi diferită de dispozițiile art.111 alin.(6) propusă în proiectul legii.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive	Considerăm că este preferabilă introducerea normei în redacția propusă de autorul proiectului de lege, deoarece aceasta va reglementa mai favorabil situația transferului zilelor de repaus în cazul suprapunerii acestora cu zilele de sărbătoare, recunoscute de același art.111 al Codului muncii. Această situație, comparativ cu reglementările actuale, în cazul admiterii modificărilor, va fi supusă unei norme imperative din lege și nu va depinde de poziția unilaterală a unui organ care nu are atribuții legislative. Însă dacă se va păstra și norma din art.111 alin.(5) din

					Codul muncii, atunci un conflict de norme juridice, în viziunea noastră, ar fi inevitabil, și anume între norma actuală și norma propusă prin proiectul legii. Or, un conflict de norme, deseori reprezintă o premisă inevitabilă a coruptibilității și a interpretărilor diferite.
--	--	--	--	--	---

Concluzii

Considerăm că proiectul Legii în cauză poate fi adoptat, doar cu condiția excluderii alin(5) art.111 din Codul muncii în redacția actuală cu substituirea respectivă a acestuia cu normele propuse în proiectul legii expertizate.

Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției